

॥ सदाचारस्मृति ॥

॥ हरिः ओं ॥

यस्मिन् सर्वाणि कर्माणि सन्यस्याध्यात्मचेतसा ।
निराशीर्निर्ममो याति परं जयति सोऽच्युतः ॥ १ ॥

स्मृत्वा विष्णुं समुत्थाय कृतशौचो यथाविधि ।
धौतदंतः समाचम्य स्नानं कुर्याद्विधानतः ॥ २ ॥

उद्धृतेति मृदाऽऽलिप्य द्विषडष्टषडक्षरैः ।
त्रिर्निमज्याप्यसूक्तेन प्रोक्षयित्वापुनस्ततः ।
मृदालिप्य निमज्य त्रिः त्रिर्जपेदघमर्षणम् ॥ ३ ॥

स्रष्टारं सर्वलोकानां स्मृत्वानारायणं परम् ।
यतश्चासौ निमज्याप्सुप्रणवेनोत्थितस्ततः ।
सिंचेत् पुरुषसूक्तेन स्वदेहस्थं हरिं स्मरन् ॥ ४ ॥

वसित्वावास आचम्य प्रोक्ष्याचम्य च मंत्रतः ।
गायत्र्या चांजलिं दत्वाध्यात्वासूर्यगतं हरिम् ॥ ५ ॥

मंत्रतः परिवृत्याथ समाचम्य सुरादिकान् ।
तर्पयित्वानिपीड्याथ वासो विस्तृत्य चांजसा ॥ ६ ॥

अर्कमंडलगं विष्णुं ध्यात्वैव त्रिपदीं जपेत् ।
सहस्र परमां देवीं शतमध्यां दशावराम् ॥ ७ ॥

आ सूर्यदर्शनात् तिष्ठेत् ततस्तूपविशेत वा ।
पूर्वां संध्यां सनक्षत्राम् उत्तरां सदिवाकराम् ।
उत्तरामुपविश्यैव वाग्यतः सर्वदा जपेत् ॥ ८ ॥

ध्येयः सदा सवितृमंडल मध्यवर्ती
नारायणः सरसिजासन सन्निविष्टः ।
केयूरवान् मकरकुंडलवान् किरीटी
हारी हिरण्यवपुर्धृतशंखचक्रः ॥ ९ ॥

गायत्र्यास्त्रिगुणं विष्णुं ध्यायन्नष्टाक्षरं जपेत् ।
प्रणम्य देवान् विप्रांश्च गुरुंश्च हरिपार्षदान् ।
एवं सर्वोत्तमं विष्णुं ध्यायन्नेवार्चयेद्धरिम् ॥ १० ॥

ध्यान प्रवचनाभ्यां च यथायोग्यमुपासनम् ।
धर्मेणैज्यासाधनानि साधयित्वाविधानतः ।
स्नात्वासंपूजयेद् विष्णुं वेदतंत्रोक्तमार्गतः ॥ ११ ॥

वैश्वदेवं बलिं चैव कुर्यान्नित्यं तदर्पणम् ।
इष्टं दत्तं हुतं चप्तं पूर्तं यच्चात्मनः प्रियम् ।
दारान् सुतान् प्रियान् प्राणान् परस्मै सन्निवेदयेत् ॥ १२ ॥

भुक्तशेषं भगवतो भृत्यातिथिपुरस्सरः ।
भुंजीत हृद्गतं विष्णुं स्मरंस्तद्गतमानसः ।
आचम्य मूलमंत्रेण कोष्ठं समभिमंत्रयेत् ॥ १३ ॥

वेदशास्त्रविनोदेन प्रीणयन् पुरुषोत्तमम् ।
अहः शेषं नयेत् संध्यामुपासीताऽथ पूर्ववत् ॥ १४ ॥

यामात्परत एवाथ स्वपेद् ध्यायन् जनार्दनम् ।
अंतराले ततो बुध्वास्मरेत बहुशो हरिम् ॥ १५ ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्याऽत्मना वाऽनुसृतः स्वभावम् ।
करोति यद्यत् सकलं परस्मै
नारायणायेति समर्पयेत्तत् ॥ १६ ॥

द्वाविमौ पुरुषौ लोके क्षरश्चाक्षर एव च ।
क्षरः सर्वाणि भूतानि कूटस्थोऽक्षर उच्यते ॥ १७ ॥

उत्तमः पुरुष स्त्वन्यः परमात्मेत्युदाहृतः ।
यो लोकत्रयमाविश्य बिभर्त्यव्यय ईश्वरः ॥ १८ ॥

यस्मात् क्षरमतीतोऽहं अक्षरादपि चोत्तमः ।
अतोऽस्मि लोके वेदे च प्रथितः पुरुषोत्तमः ॥ १९ ॥

यो मामेवमसम्मूढो जानाति पुरुषोत्तमम् ।
स सर्वविद् भजति मां सर्वभावेन भारत ॥ २० ॥

इति गुह्यतमं शास्त्रं इदमुक्तं मयाऽनघ ।
एतद् बुध्वाबुद्धिमान् स्यात् कृतकृत्यश्च भारत ॥ २१ ॥

रुद्रं समाश्रिता देवा रुद्रो ब्रह्माणमाश्रितः ।
ब्रह्मामामाश्रितो नित्यं नाऽहं कंचिदुपाश्रितः ॥ २२ ॥

यो मे मतमिदं नित्यमनुतिष्ठंति मानवाः ।
श्रद्धावन्तोऽनसूयन्तो मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः ॥ २३ ॥

ये त्वेतदभ्यसूयन्तो नानुतिष्ठंति मे मतम् ।
सर्वज्ञान विमूढांस्तान् विद्धिनष्टानचेतसः ॥ २४ ॥

द्वौभूतसर्गौ लोकेऽस्मिन् दैव आसुर एव च ।
विष्णुभक्तिपरो दैवो विपरीतस्तथाऽसुरः ॥ २५ ॥

"द्वावेव सर्गौ लोकेस्मिन्"

स्मर्तव्यः सततं विष्णुः विस्मर्तव्यो न जातुचित् ।
सर्वे विधिनिषेधाः स्युरेतयोरेव किंकराः ॥ २६ ॥

धर्मो भवत्यधर्मोऽपि कृतो भक्तैस्तवाच्युत ।
पापं भवति धर्मोऽपि यो न भक्तैः कृतो हरेः ॥ २७ ॥

मन्मना भव मद्भक्तो मद्याजी मां नमस्कुरु ।
नित्यं भवेच्चमन्निष्ठो बुभूषुः पुरुषस्ततः ॥ २८ ॥

एष नित्यः सदाचारो गृहिणो वनिनस्तथा ।
वैश्वदेवं बलिं दंतधावनं चाप्यृते वटोः ॥ २९ ॥

एवमेव यतेः स्वीयवित्तेन तु विना सदा ।
मूलमंत्रैस्सदा स्नानं विष्णोरेव च तर्पणम् ॥ ३० ॥

विशेषो निष्क्रिययतेरजलांजलिता तथा ।
तर्पणं तु हरेरेव यतेरन्यस्य चोदितम् ।
समिद्धोमो वटोश्चैव स्मृत्वा विष्णुं हुताशने ॥ ३१ ॥

सर्ववर्णाश्रमैर्विष्णुरेक एवेज्यते सदा ।
रमाब्रह्मादयस्तस्य परिवारत एव तु ॥ ३२ ॥

कविं पुराणमनुशासितारम्
अणोरणीयांसमनु स्मरेद् यः ।
सर्वस्य धातारमंचिंत्यरूपम्
आदित्यवर्णं तमसः परस्तात् ॥ ३३ ॥

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्
आदित्यवर्णं तमसस्तुपारे ।
सर्वाणि रूपाणि विचिंत्य धीरो
नामानि कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते ॥ ३४ ॥

धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार
शक्रः प्रविद्वान् प्रदिशश्चतस्रः ।
तमेवं विद्वानमृत इह भवति
नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ॥ ३५ ॥

आनंदतीर्थ मुनिना व्यासवाक्य समुद्धृतिः ।

सदाचारस्य विषये कृता संक्षेपतः शुभा ॥ ३६ ॥

अशेषकल्याणगुण नित्यानुभवसत्तनुः ।
अशेषदोषरहितः प्रीयतां पुरुषोत्तमः ॥ ३७ ॥

॥ इति श्रीमदानंदतीर्थ भगवत्पादाचार्य विरचिता सदाचारस्मृतिः
समाप्ता ॥